

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ PODKRUŠNOHORSKÉHO GYMNÁZIA

STRATEGICKÝ PLÁN PODPORY ŽÁKŮ OHROŽENÝCH ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTÍ, ŽÁKŮ MÉNĚ NADANÝCH A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Příčiny školní neúspěšnosti

Příčinou školní neúspěšnosti mohou být individuální rozdíly v osobnosti žáků, jejich motivace ke studiu a výkonnosti, ale také rodinná výchova. Neprospěch mívá obvykle mnoho příčin, které je třeba včas rozpoznat a podchytit. Školní úspěšnost i neúspěšnost je ovlivňována jednak osobností žáka, např. nízkou odolností vůči zátěži, poruchami učení a chování, zdravotním znevýhodněními žáka, ale také nemotivujícím rodinným zázemím. Žáci mohou být také ohroženi sociálně nežádoucími jevy, mají problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole.

Systém podpory žáků ohrožených školní neúspěšností

- Systém podpory žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných a žáků se speciálně vzdělávacími potřebami dále jen SVP je součástí strategického plánování školy a je v kompetenci výchovné a kariérové poradkyně.
- Kvalita systému péče o žáky ohrožené školní neúspěšností, péče o žáky méně nadané a žáky se SVP je v naší škole pravidelně vyhodnocována při vlastním hodnocení školy a přípravě výroční zprávy, při hospitační činnosti, při inspekční činnosti, při individuálních hodnotících rozhovorech vedení školy s pedagogy.
- Dodržování nastavených podpůrných opatření kontroluje výchovná a kariérová poradkyně i vedení školy.
- Výchovná poradkyně eviduje a průběžně aktualizuje přehled žáků se SVP.
- Výchovná poradkyně na pedagogické radě prokazatelně informuje pedagogický sbor o žácích se SVP a nastavených PO.
- Nastavená podpůrná opatření se vyhodnocují 1x ve školním roce.
- Zákonní zástupci žáků se SVP a s IVP vyhodnocují účinnost podpůrných opatření 1x ve školním roce.
- Klima školy významně přispívá k podpoře žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných a žáků se SVP. Nastavená podpůrná opatření směřují k nápravě potíží a návratu takových žáků mezi „školsky úspěšné“.
- Pedagogický pracovník pověřený koordinací péče o žáky ohrožené školní neúspěšností a žáky méně nadané – výchovná poradkyně (KO).
- Pedagogický pracovník pověřený koordinací péče o žáky se SVP – výchovná poradkyně (KO, SK)

Východiska pro nastavování podpory ve škole, vyhledávání, identifikace žáků ohrožených školní neúspěšností

- Pro vyhledávání žáků ohrožených školní neúspěšností a žáků méně nadaných užíváme tyto metody pedagogické diagnostiky: - pedagogické pozorování žáka v hodině – rozhovory se žákem, pedagogem, rodičem, spolupráce se zákonným zástupcem žáka – ústní prověřování znalostí a dovedností, písemné zkoušky, analýza domácí přípravy žáka

Metody a formy práce

- Při výuce žáků ohrožených školní neúspěšností a žáků méně nadaných využíváme tyto formy práce:
 - individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací v konzultačních hodinách vyučujících i v rámci vyučovací hodiny – individuální doučování – individuální práce s žákem, případně s jeho rodinou
 - zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného rozsahu a obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu – možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole
 - užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
 - používání kompenzačních pomůcek dle doporučení ŠPZ – používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, v předmětu PEK domácí příprava ZAV, dále pomůcky dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu a lépe ho zvládnout
 - doučování žáků ohrožených školním neúspěchem v rámci projektu Šablony OP JAK II PGM
 - pedagogická intervence pro žáky cizince – posílení výuky ČJ

Řešení školní neúspěšnosti

Je třeba podpořit žáky tak, aby se co nejvíce zabránilo školní neúspěšnosti:

- nastavením podpůrných opatření k zastavení poklesu výkonu žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných, žáků se SVP a návratu takových žáků mezi "školsky úspěšné žáky"
- na základě potřeb žáka zvolit individuální podpůrná opatření

1. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – nastavení podpůrných opatření 1. – 5. stupně – možnost vytvoření PLPP nebo IVP dle doporučení ŠPZ – podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ mohou být poskytnuty i další druhy podpůrných opatření, např. poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání (žák s PUP k MZ), nastavení podpůrných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM
2. Žáci se SPUO (dysgrafie, dysortografie, dyslexie aj.) - nastavení podpůrných opatření 1. – 5. stupně za účelem kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě diagnostiky a doporučení ŠPZ (PPP nebo SPC), integrace žáka a možnost vytvoření PLPP nebo IVP, nastavení podpůrných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM
3. Žáci zdravotně znevýhodnění – nastavení podpůrných opatření 1. stupně – 1. fáze: přímá pedagogická intervence, zohlednění absence související se zdravotními komplikacemi a omezeními, příp. zpracování PLPP/IVP (ze zdravotních důvodů), nastavení podpůrných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM
4. Žáci sociálně znevýhodnění – motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, přístup k internetu ve škole, zapůjčení techniky, práce s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do majoritního kolektivu
5. Žáci s vysokou absencí – jsou velmi často ohroženi školní neúspěšností – včas těmto žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – plán dostudování učiva a stanovení termínů dozkoušení a doklasifikace, konzultace s žákem a rodiči/ZZ, harmonogram a různé způsoby podpory žáka

Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program:

- Jedním z hlavních opatření je spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci (ZZ) žáka.
- Důležité je včasné a bezodkladné nastavení podpůrných opatření (PO). V praxi to znamená nečekat na klasifikační porady, ale komunikovat o specifikách vzdělávaných žáků a o jejich projevech, jakmile jsou zřejmé.
- Nejpozději však na konci každého čtvrtletí třídní učitelé (TU) prokazatelně informují rodiče/ZZ o (ne)prospěchu a chování žáka ve škole.
- Zvolí se vhodné postupy a opatření vedoucí k nápravě.

- Nastaví se PO 1. stupně, která slouží ke kompenzaci mírných potíží ve vzdělávání žáka formou mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy. Nastavení podpurných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM. Učitel je realizuje bezodkladně. Může být zavedena intervence.
- Přímá podpora ve výuce – individualizovaná pomoc učitele: individualizace výuky, individuální přístup (např. přesazení žáka, poskytnutí delšího času na vypracování úkolů, preference ústního nebo písemného ověřování učiva, plán práce a úkolů, plánované termíny zkoušení, individuální konzultace, pomoc spolužáka, doučování se spolužáky, partnerské učení aj.).
- Vyhodnocení nastavených PO se realizuje 1x za čtvrtletí. Zajistí VP/TU/vyučující dotčených předmětů.
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena. Zajistí VP/TU/vyučující dotčených předmětů.
- Pokud selže individualizovaná podpora žákovi a ten je v prvním pololetí neklasifikován nebo hodnocen nedostatečně a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žákovi a jeho zákonným zástupcům další vhodná opatření (např. doučování jiným vyučujícím apod.). Žák, učitelé a rodiče/ZZ se dohodnou na společné podpoře žáka a svých povinnostech, které z toho pro ně vyplývají.
- Vyhodnocení nejpozději do 3 měsíců/1x za čtvrtletí (realizuje se také pravidelně na každé pedagogické radě – čtvrtletní, pololetní). Zajistí VP/TU/vyučující dotčených předmětů.
- Po uzavření čtvrtletní/pololetní klasifikace navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů a členy Školního poradenského pracoviště (ŠPP) žáky ohrožené školním neúspěchem a stanoví systém podpory pro další období.
- Pokud zvolené strategie nepovedou k pozitivním změnám v práci se žákem, je vhodné doporučit rodičům nebo zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka školským poradenským zařízením. Škola v součinnosti se žákem a jeho ZZ zajistí předání informací a podkladů o poskytnutých PO školskému poradenskému zařízení. Výchovná poradkyně vyplní žákovi Dotazník pro SŠ a odešle do ŠPZ.

Žák ohrožený školní neúspěšností z důvodu vysoké absence

- Vysoká absence žáka ohrožuje jeho školní úspěšnost.
- V případě vysoké absence se stanoví podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.). • 1. krok – prostředkem podpory 1. st. je individualizovaná pomoc učitele – etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem: individualizace výuky, individuální přístup (např. poskytnutí delšího času na vypracování úkolů, preference ústního nebo písemného ověřování učiva, plán práce a úkolů, domácí příprava, plánované termíny zkoušení, stanovené termíny doklasifikace, individuální konzultace, pomoc spolužáků, doučování se spolužáky aj.).
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena.
- Je-li vysoká absence žáka způsobena zdravotním znevýhodněním, je možné žákovi nastavit PO 1. st. bez PLPP se zohledněním absence (na základě lékařského doporučení) nebo ISP ze zdravotních důvodů. ISP schvaluje ředitel školy. Nastavení podpurných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM.

Žák ohrožený školní neúspěšností z důvodu SVP (SPUO)

- Nastavení PO 1. stupně. Nastavení podpurných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM.
- Podpora v 1. stupni, PO se uskutečňuje ve 2 fázích: 1. přímá podpora ve výuce 2. plán pedagogické podpory (PLPP)
- Pokud žák vstupuje do inkluzivního modelu vzdělávání s již stanovenou diagnózou, na které se obvykle podílí ŠPZ, škola nastavuje taková opatření, která vyplynou z doporučení ŠPZ, případně dalších odborníků, a je tedy možné zařazení žáka do vyššího stupně podpory (2. – 5. stupeň PO), a to bez IVP nebo s IVP.
- Pro žáky s přiznanými PO 1. st. – práce dle pokynů poradenského pracoviště nebo vlastní nastavení PO školou dle metodického pokynu PGM.
- Pro žáky s přiznanými PO od 2. st. – zpracování IVP dle doporučení ŠPZ, vyhodnocení (1x za rok)

Systém péče o žáky ohrožené školní neúspěšností, žáky méně nadané a žáky se SVP

- nastavení PO 1. stupně. Nastavení podpůrných opatření 1. stupně probíhá v režii školy, dle metodického pokynu PGM.
- podpora v 1. stupni PO se uskutečňuje ve 2 fázích: 1. přímá podpora ve výuce 2. Plán pedagogické podpory (PLPP)
- zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně na základě doporučení ŠPZ, realizace a vyhodnocení PLPP (nejpozději do 3 měsíců/čtvrtletní/pololetní)
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) na základě doporučení ŠPZ pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně, realizace a vyhodnocení IVP (1x za rok)
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) na základě doporučení ŠPZ z jiných závažných důvodů, realizace a vyhodnocení IVP (1x za školní rok)

V souvislosti s žáky ohroženými školním neúspěchem, žáky méně nadanými a žáky se SVP škola spolupracuje s těmito školskými poradenskými zařízeními: PPP a SPC Ústeckého kraje.

Podpora a vzdělávání pedagogů

- Účast pedagogů v seminářích DVPP a webinářích nejen v oblasti podpory žáků ohrožených školním neúspěchem, žáků méně nadaných a žáků se SVP.
- Spolupráce učitelů s výchovnou poradkyní.

V Mostě 1.9.2025

Mgr. Karel Vacek
ředitel školy